

ШКІЛЬНИЙ ВЧИТЕЛЬ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

спільний проект Британської Ради в Україні та
Міністерства освіти і науки України

Презентація проекту та нової типової програми
«Методика навчання англійської мови»

Kyiv 2016

**Шкільний вчитель нового покоління
спільний проект Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки
України**

**Нова типова програма «Методика навчання англійської мови»
для майбутніх учителів**

Обґрунтування реалізації проекту

Вступ

Просування України до Європи та до всього світу зробили актуальною потребу в підвищенні рівня володіння англійською мовою громадянами країни. Широко поширена думка про те, що англійська мова потрібна для торгівлі, туризму, освіти та розвитку міжнародних відносин. Бажаного покращення ситуації можливо досягти тільки за рахунок того, що стандарти навчання англійської мови підвищаться на всіх рівнях освітньої системи. Попередні підходи до навчання мов задовольняли суспільство, поки існували обмеження на подорожі та контакти із західними країнами: англійської мови навчали як предмету шкільної програми, акцентуючи увагу на засвоєнні граматичної та лексичної систем, майже нехтуючи оволодінням мовою як засобом спілкування або життєво важливою потребою. Такий підхід, посилений академічними традиціями викладання філологічних дисциплін в університетах, більше не задовольняє потреб сьогодення. У наш час багатомовність розглядається в Європі як важлива освітня мета та ключова ланка економічного розвитку, а робота Ради Європи у розробці міжнародно визнаних стандартів володіння іноземними мовами реалізована в публікації Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти. Цей документ використовується міністерствами освіти та центрами оцінювання у багатьох країнах світу як надійне джерело встановлення стандартів, яких потрібно досягти на різних етапах освіти. Україна також приєдналася до цього процесу і почала встановлювати рівні володіння англійською мовою, на які слід орієнтуватися випускникам середніх загальноосвітніх шкіл та університетів. Проте, існує невідповідність між тим, що рекомендується, та реальною ситуацією, і досягнення цих стандартів буде залишатися нездійсненою мрією до тих пір, поки стандарти навчання англійської мови в школах і університетах не будуть суттєво підвищені. Саме це є основною метою нової типової програми методичної підготовки вчителя на рівні бакалавра, яка і представлена у цьому документі.

Основні положення

Реформування будь-яких навчальних планів і програм потребує ретельної підготовки та чимало часу. Цей процес треба детально планувати на основі чіткого усвідомлення існуючих реалій та з урахуванням майбутніх потреб і пріоритетів. Для цього потрібне дослідження та робота команди однодумців. Саме тому такий колектив було створено в рамках спільного проекту Міністерства освіти та науки України та Британської Ради в Україні. Команду було відібрано з викладачів англійської мови та методики навчання іноземних мов університетів України. Їхнім першочерговим завданням було проведення передпроектного дослідження з метою виявлення стану викладання методики в Україні, а також в деяких інших країнах. Дослідження встановило, що:

- наявна значна розбіжність у кількості годин, що виділяються на навчання мовних дисциплін і методики їх викладання, у навчальних планах восьми університетів, де проводилось дослідження;

- середня частка годин, відведених на викладання методики, становить не більше 4% від загальної кількості годин підготовки бакалаврів;
- викладання здійснюється переважно рідною мовою студентів;
- методика викладається та оцінюється в основному як теоретична дисципліна, а переважною формою викладання є традиційні лекції;
- недостатньо уваги приділяється таким важливим аспектам як формування міжкультурної компетентності, розвиток автономних стратегій учіння, компетентність у галузі інформаційних технологій, студенто-центрований підхід;
- в оцінюванні навчальних досягнень студентів переважають застарілі форми;
- у деяких випадках бракує зв'язку між теоретичним курсом методики та практикою шкільного викладання;
- не існує єдиного підходу до підсумкової державної атестації майбутніх учителів.

Члени команди також виявили, що мовні стандарти студентів наприкінці навчання в університетах часто були нижчими за очікуваний від учителів англійської мови рівень. В ході дослідження команда відвідала Узбекистан, де аналогічний проект здійснюється понад 7 років і перші випускники за новою програмою вже викладають в школах. Метою візиту до Великої Британії було ознайомлення зі станом підготовки вчителів іноземних мов в університетах цієї країни. Такий досвід ще раз підтвердив ті висновки, які були зроблені у передпроектного дослідження. Результати його опубліковано українською та англійською мовами. По завершенні дослідження було обрано українського та британського консультантів, які розпочали керувати процесом створення нової програми.

Основні принципи створення програми додипломної підготовки вчителя

В основу створення програми було покладено такі принципи:

1. Методика викладання – ключова дисципліна підготовки майбутніх учителів

Згідно зі спільною думкою членів команди, програма викладання методики має бути центральною ланкою підготовки вчителя іноземної мови, і саме вона має поєднати теоретичні принципи та практику навчання. Головним у такому розумінні методики стає застосування знань у конкретних ситуаціях навчального процесу, а не самі знання. Програма містить характеристику вчителя англійської мови-випускника ВНЗ, ефективна підготовка якого і є основною ціллю цієї програми.

2. Викладання англійською мовою

Програма розроблена англійською мовою, і викладання курсу передбачається англійською мовою. Курс методики починається у третьому семестрі, що дозволяє присвятити перший та другий семестри вдосконаленню мовної і мовленнєвої компетентностей студентів, і таким чином підготувати їх до вивчення методики англійською мовою.

3. Різноманітність підходів до навчання

Нині широко визнається, що традиційна лекція не є ефективним інструментом під час викладання будь-якої навчальної дисципліни. Відповідно, у новій програмі ми рекомендуємо низку інтерактивних навчальних підходів, які включають навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних досліджень, симуляції, групові проекти та розв'язання проблем. Всі ці підходи мають сприяти підвищенню рівня інтерактивності та перетворенню студента на суб'єкт навчального процесу.

4. Доповнення курсу методики курсами з практики мови

Заняття з практичного курсу англійської мови, які проводяться паралельно з курсом методики, повинні відображати основні інноваційні принципи оновленої програми з методики викладання англійської мови.

5. Стандартизація основних вимог

Кількість годин на курс методики має бути однаковою у всіх ВНЗ, що готують учителів, а модулі курсу стандартизовані щодо цілей, результатів учіння та специфікацій оцінювання.

6. Чітка періодизація шкільної практики

Студенти-майбутні вчителі набувають практичного досвіду роботи в школі у три етапи: у третьому та четвертому семестрах як спостерігачі, у п'ятому, шостому та сьомому семестрах як асистенти шкільного вчителя, у восьмому семестрі як практикуючі вчителі, до обов'язків яких входить проведення повноцінних уроків. Кожний етап передбачає наявність міцних зв'язків між курсом методики та практикою в школі (за рахунок виконання спеціально розроблених завдань).

7. Поточне оцінювання протягом курсу

Завдання для оцінювання розроблені таким чином, щоб підкріплювати процес навчання протягом всього курсу. У кожному модулі визначено результати учіння студентів, які перевіряються за допомогою окремих завдань та укладання портфолію, до складу якого входять два чи більше завдання. Підсумкове оцінювання буде базуватися як на шкільній практиці, так і на контрольних завданнях курсу.

Зміст програми методичної підготовки вчителя

Програма складається з шести модулів, кожен з яких охоплює досить широке коло методичних проблем, а модуль містить декілька розділів, присвячених важливим питанням методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови. Модуль вивчається протягом одного семестру, починаючи з третього, а загальна кількість годин, рекомендованих для вивчення окремого модуля, відповідає кількості годин, яку університети мають виділити на оволодіння цим програмним курсом. Програма починається з чотиригодинного вступного заняття, на якому студенти знайомляться зі структурою курсу та вимогами до його вивчення.

Шість модулів програми, відображають той шлях, який студенти мають пройти від учнів, що вивчають мову, до вчителів, що її навчають. Таким чином, протягом третього і четвертого семестрів відбувається оволодіння основами викладання, а більш складні теми вивчаються пізніше. Кожний розділ вивчається протягом 18 аудиторних годин і потребує не менше, як 12 годин самостійної роботи. До опису модуля входять формулювання цілей, результатів учіння і рекомендовані специфікації контрольних завдань. У розділах детально описані задачі, приблизний зміст занять та наведено список рекомендованої літератури.

Матеріали додатків

Зрозуміло, що впровадження нової програми потребує значних змін у роботі університетів, викладачів і студентів, а також передбачає відмову від певних існуючих підходів. Визнаючи це, розробники програми пропонують низку додатків:

- зразки розподілу змісту розділу для полегшення планування занять;
- зразки матеріалів окремих занять;
- зразки завдань до спостереження за ходом уроків під час практики в школі;
- перелік питань для самооцінювання наприкінці кожного розділу;
- глосарій основних термінів з визначеннями англійською мовою та їх еквівалентами українською мовою;
- бібліографія основних видань з методики.

Всі ці матеріали будуть доступні на веб-сайті проекту «Шкільний учитель нового покоління» за адресою <http://ngschoolteacher.wix.com/ngscht>. Крім того, розробники нової програми проведуть семінари-практикуми в університетах з метою роз'яснення змісту програми та вимог до її впровадження.

Впровадження програми

У 2016-2017 навчальному році відбудеться пілотування 3 та 4 семестру нового програмного курсу в таких університетах України:

- Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
- Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
- Житомирський державний університет імені Івана Франка
- Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
- Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
- Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
- Рівненський державний гуманітарний університет
- Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
- Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
- Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Ці ВНЗ продовжать пілотування в 5 та 8 семестрах протягом 2017-2019 років для забезпечення безперервного досвіду. Буде здійснено ретельний моніторинг процесу пілотування, а результати будуть оцінюватися кожного року. В залежності від результатів пілотування і схвалення Міністерством, всім університетам, що готують учителів англійської мови, буде запропоновано приєднатися до впровадження програми, починаючи з 2017-2018 навчального року.

Рекомендації університетам, які будуть впроваджувати програму

Університети-учасники проекту повинні взяти на себе певні зобов'язання щодо впровадження експериментальної програми, а саме:

1. Підтримка

Впровадження програми потребує повної підтримки від керівництва університету. Перед початком нового навчального року варто провести нараду за участю всіх, хто пов'язаний з менеджментом навчального процесу та викладанням за новою програмою. Метою цієї наради є:

- забезпечення повного розуміння учасником своєї ролі та обсягу відповідальності;
- перевірка наявності всієї документації щодо програми та її пілотування;
- з'ясування всіх питань щодо впровадження програми.

2. Складання розкладу

Декани та завідувачі кафедр повинні забезпечити виділення необхідної кількості годин для вивчення курсу, що має бути відображено у навчальних планах і розкладі занять в повному обсязі.

3. Підготовка

Керівництво повинно сприяти участі викладачів-учасників проекту у семінарах-практикумах.

4. Навантаження

Викладачі, які будуть задіяні у впровадженні нової програми, розроблятимуть нові матеріали для практичних занять та моніторингу процесу пілотування. Це значною мірою збільшить їхнє навантаження. Керівництво університетів повинно усвідомлювати це і сприяти ефективній роботі викладачів у рамках проекту, розглянувши можливість скорочення аудиторного навчального навантаження викладачів, задіяних у викладанні курсу.

5. Ресурси

Ефективне впровадження програми потребує наявності відповідних ресурсів. Університетам рекомендується забезпечити наявність основної навчальної літератури та надати вільний доступ до неї викладачам і студентам.

6. Школи-партнери

Школи-партнери та їхні учителі мають бути поінформовані про нову програму та вимоги до шкільної практики студентів.

7. Студенти

Студентів потрібно детально поінформувати про нову програму та її вимоги і обов'язково запевнити, що участь в ній не буде мати жодного негативного ефекту. З цією метою протягом першого тижня третього семестру заплановано проведення чотиригодинного вступного модуля.

8. Реформа та інновації

Нова програма вносить суттєві зміни до організації підготовки вчителів англійської мови. Впровадження таких змін потребує часу та терпіння. Безперечно, будуть виникати проблеми, перешкоди та затримки, а в університетах обов'язково знайдуться люди, які будуть скептично ставитися до необхідних змін. Будьте до цього готові! Це неминуча ознака будь-якої реформи. З нею краще впоратися за допомогою належної комунікації та постійних консультацій з усіма зацікавленими особами, щоб почути та зрозуміти усі точки зору.

Складові професійної діяльності вчителя англійської мови кваліфікаційної категорії «Молодий спеціаліст»

Випускник бакалаврської програми університету демонструє компетентність у таких сферах:

Розуміння учнів

- Розуміє, яким чином можна визначити навчальні потреби учнів та запропонувати навчальні дії та матеріали для задоволення цих потреб
- Розуміє основні теорії вивчення іноземної мови та оволодіння нею, а також їхній вплив на процес навчання іноземної мови
- Рефлексує над процесами вивчення мови учнями
- Залучає учнів до різноманітних способів учіння щоб допомогти їм у розвитку власних навчальних стратегій
- Надає поради учням щодо організації та ефективного управління своїм учінням
- Враховує психологічні та соціальні чинники, що впливають на поведінку учнів, під час планування та навчання
- Розуміє концепцію навчальної автономії учнів та її вплив на навчання та учіння
- Скеровує учнів у пошуку та використанні навчальних ресурсів, що сприяють учінню як на уроках, так і в позаурочний час
- Ідентифікує індивідуальні навчальні труднощі учнів та опікується різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами під час планування та навчання

Планування уроків та навчальних курсів

- Планує навчальний процес з урахуванням навчальних потреб учнів задля досягнення результатів учіння, зазначених програмі
- Планує навчання мовних аспектів у комунікативних контекстах
- Оцінює та добирає навчальні матеріали для учнів відповідно до цілей та задач уроку, а також конкретного навчального контексту
- Планує етапи уроку у спосіб, який забезпечує систематичний розвиток мовленнєвих умінь
- Розраховує (під час планування) час на уроці чітко для кожного етапу, передбачаючи можливості для моніторингу та зворотного зв'язку
- Планує способи взаємодії для різних видів діяльності на уроці
- Аналізує мовний матеріал, запланований для вивчення на уроці, та передбачає труднощі, з якими можуть стикнутися учні
- Визначає цілі, задачі та результати учіння на урок та серію уроків
- Планує наступні уроки, враховуючи рефлексію над попередніми
- Передбачає проблеми нелінгвістичного характеру, які можуть виникнути на уроці, та планує способи реагування на них

Організація уроку

- Створює умови та забезпечує відповідні засоби для учіння на уроці
- Організовує навчальний процес на уроці, використовуючи чіткі інструкції та дотримуючись точного розподілу часу
- Організовує та скеровує взаємодію на уроці у відповідності до навчальних цілей та способів сприймання навчального матеріалу учнями
- Підтримує належний баланс між обсягом мовлення вчителя та обсягом мовлення учнів
- Виявляє проблеми в поведінці учнів та адекватно вирішує їх
- Забезпечує належний зворотній зв'язок з учнями
- Заохочує відгуки від учнів та реагує на них
- Використовує навчальні ресурси та інформаційно-комунікаційні технології для сприяння учінню

Оцінювання навчальних досягнень учнів

- Використовує різні типи оцінювання відповідно до навчального контексту
- Відстежує, діагностує, узагальнює помилки та труднощі учнів і враховує висновки в організації навчального процесу та оцінюванні
- Використовує широкий діапазон прийомів виправлення помилок в усному та писемному мовленні учнів і надає конструктивні відгуки
- Допомагає учням зрозуміти свої помилки та знайти шляхи їх усунення
- Оснащує учнів інструментами оцінювання їхнього власного прогресу та навчальних досягнень
- Використовує існуючі критерії для оцінювання прогресу та навчальних досягнень учнів
- Добирає тексти для навчання та тестування відповідно до Державних програми з іноземних мов
- Розробляє тести поточної успішності та тести досягнень, що повністю відповідають Державним програмам з іноземних мов та Загальноєвропейським Рекомендаціям з мовної освіти
- Оцінює та добирає завдання та тести з існуючих онлайн чи друкованих джерел для оцінювання навчальних досягнень учнів, за потреби адаптує чи доповнює матеріал
- Адмініструє, перевіряє та коментує тести вчасно та належним способом, а також веде чіткий облік оцінок

Знання предмета «Англійська мова»

- Має рівень B2/C1 з іноземної мови та обґрунтовано використовує рідну та іноземну мови на уроці
- Добирає мовний матеріал і термінологію відповідно до рівня володіння мовою учнями та типу уроку
- Відповідає вичерпно та правильно на запитання учнів про різні аспекти мови та її використання
- Передбачає можливі мовні проблеми, з якими учні можуть стикнутися на уроці
- Використовує широкий діапазон прийомів щоб скерувати учнів на пошук відповідей на власні запитання та виправлення своїх помилок
- Слугує зразком для учнів у вимові та граматичній правильності мовлення
- Слідкує за змінами та новаціями в розмовній та писемній англійській мові

Знання предмета «Методика викладання іноземної мови»

- Має ґрунтовні знання теорій навчання та вивчення мови, також володіє методичними поняттями
- Обґрунтовує свідомо підходи до навчання, різноманітні прийоми та матеріали, які використовує
- Добирає чи розробляє необхідні завдання та матеріали для роботи в класі
- Розширює власний діапазон навчальних прийомів шляхом спостереження за ходом уроків колег

Керування власним професійним розвитком

- Розуміє принципи рефлексії
- Співпрацює з колегами, постійно обмінюючись досвідом та ідеями, а також отримує підтримку від них
- Продовжує і далі навчатись
- Слідкує за останніми подіями в галузі навчання англійської мови
- Розуміє як спостерігати за ходом уроку та вчитись у колег
- Визначає аспекти професійного удосконалення, ставить цілі та планує шляхи їх досягнення
- Розвиває власну навчальну автономію

Оцінювання у курсі «Методика навчання англійської мови»

Оцінювання у курсі методики навчання англійської мови має два компоненти:

- модульне оцінювання
- підсумкове оцінювання.

Модульне оцінювання здійснює викладач методики протягом опрацювання кожного модуля, перевіряючи навчальні досягнення студентів та їх відповідність поставленим цілям. Студенти виконують різні завдання (у тому числі портфоліо¹), за що отримують оцінки за 100-бальною шкалою відповідно до критеріїв, ґрунтовно розроблених до кожного модуля Програми.

Підсумкове оцінювання проводиться в кінці курсу методики. Воно має на меті з'ясувати, наскільки успішно студент засвоїв усю програму навчальної дисципліни відповідно до Профіля вчителя англійської мови кваліфікаційної категорії «молодий спеціаліст». Підсумкова оцінка враховує:

- середній бал за усі модулі курсу (30%);
- результати педагогічної практики (40%);
- якість виконання кваліфікаційної роботи (30%).

Кожна з цих складових оцінюється за окремими критеріями. Для успішного завершення курсу методики студент повинен отримати позитивну оцінку за кожен складову.

Завдання для модульного оцінювання

Програма містить різноманітні завдання для модульного оцінювання, які також використовуються у навчальних цілях. Наприклад:

- есе
- рефлексивне письмо
- доповідь/звіт
- презентація
- вікторина
- план уроку
- розробка навчальних матеріалів і тестів
- план професійного розвитку
- портфоліо.

Критерії оцінювання варіюються відповідно до типу завдання. На кінець курсу всі бали за виконані модульні завдання враховуються у середньо зважену підсумкову оцінку.

Педагогічна практика (вчитель-практикант) оцінюється у 8-му семестрі. Саме тоді перевіряється здатність студента навчати англійської мови з урахуванням принципів навчання та організації навчального процесу. Оцінювання відбувається за критеріями, зазначеними у Програмі. Пропонується оцінити десять залікових уроків, проведених студентами. Два залікові уроки відвідує та оцінює за визначеними критеріями викладач методики, а вісім – шкільний вчитель англійської мови (ментор), за яким закріплений студент. Викладач методики повинен оцінити уроки, проведені на двох ступенях навчання – початковому та середньому.

Кваліфікаційна робота демонструє здатність студента поєднати теоретичні знання з власною практикою навчання англійської мови у школі (педагогічна практика (виробнича)). Студент виконує кваліфікаційну роботу англійською мовою та подає її до захисту в кінці 8-го семестру. Оцінювання роботи здійснюється науковим керівником за визначеними критеріями у межах 70% від загальної оцінки. Решту – до 30% – студент отримує за публічний захист кваліфікаційної роботи англійською мовою на усному державному екзамені.

¹ Добірка завдань, виконаних в аудиторії чи під час самостійної роботи, та документи, які свідчать про успішність учіння студента.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Критерії		Бал
Зміст	<ul style="list-style-type: none"> Чіткий виклад навчального контексту, включаючи профіль класу або класів, де проведено дослідження 	5
Тема	<ul style="list-style-type: none"> Чітко сформульовані питання дослідження та/або гіпотези щодо навчальної проблеми Здатність співвіднести питання/проблему з відповідною теорією у науковій літературі 	15
Методологія дослідження	<ul style="list-style-type: none"> Чіткий опис методології дослідження Відповідний вибір і обґрунтування методів та інструментів дослідження 	15
Результати дослідження	<ul style="list-style-type: none"> Чіткі аналіз і презентація даних і результатів дослідження 	10
Інтерпретації, наслідки і висновки	<ul style="list-style-type: none"> Валідні та цікаві інтерпретації, наслідки і висновки, а також будь-які матеріали, розроблені в результаті дослідження 	20
Презентація виконаної роботи	<ul style="list-style-type: none"> Системні й послідовні посилання Читабельність: стиль, організація та структура письмового тексту Обсяг і формат згідно з вимогами 	5
Разом		70%

Критерії захисту кваліфікаційної роботи

Критерії		Бал
Зміст презентації	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> приділяє належну увагу основним результатам дослідження; надає аргументацію для підтримки найбільш важливих результатів і висновків дослідження; демонструє здатність обмірковувати власний дослідницький досвід. 	15
Відповіді на запитання	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> відповідає на запитання безпосередньо та чітко; прояснює фундаментальні аспекти дослідження; встановлює у відповіді зв'язок з різними аспектами кваліфікаційної роботи. 	10
Форма презентації	Презентація є чіткою, структурованою, зрозумілою для слухачів та відбувається з дотриманням регламенту.	5
Разом		30%

Типова програма з «Методики навчання англійської мови». Освітній рівень «бакалавр»

Семестр	Модуль	Розділ		Години			Результати учіння	Оцінювання
				Загальна кількість	Аудиторні	Самостійна робота		
3	Вступ: Методика навчання англійської мови: завдання та структура курсу. Цінності та переконання щодо учіння та навчання.		6	4	2	<p>У результаті вивчення цього модуля студенти демонструють уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • рефлексувати над власним вивчення мови • заохочувати природне опанування іноземною мовою на додаток до свідомого її вивчення • давати рекомендації учням щодо планування, організації та контролю власного навчання відповідно до способу сприймання навчального матеріалу • рефлексувати над власним навчанням у цьому модулі 	<p>Оцінювання у модулі складається з таких завдань:</p>	
1	Розуміння учнів та процесу учіння	1.1	Психологічні чинники у вивченні англійської мови	30	18			12
		1.2	Оволодіння іноземною мовою	30	18			12
		1.3	Розвиток автономії учня	30	18			12
Всього за модуль (виключаючи Вступ)			90	54	36			

4	2	Підготовка до вчителювання 1	2.1	Принципи комунікативного навчання мови	30	18	12	<ul style="list-style-type: none"> визначати риси різноманітних підходів і методів у навчальних матеріалах та завданнях обирати відповідні стратегії та види діяльності для навчання граматики і лексики у контексті аналізувати роботу на уроці щодо організації, способів взаємодії учнів, мови класного вжитку, використання засобів навчання використовувати мову класного вжитку відповідно до віку та навчальних потреб учнів рефлексувати над власним навчанням у цьому модулі 	1. Портфоліо з п'яти завдань (60% від загальної оцінки за модуль)
			2.2	Навчання граматики у контексті	30	18	12		
			2.3	Навчання лексики у контексті	30	18	12		
			2.4	Керування роботою класу	30	18	12		
	Всього за модуль:			120	72	48			
5	3	Підготовка до вчителювання 2	3.1	Мовленнєві уміння – навчання аудіювання	30	18	12	<ul style="list-style-type: none"> визначати проблеми, які можуть виникнути в учнів під час формування у них рецептивних та продуктивних умінь аналізувати навчальний матеріал, орієнтований на розвиток мовленнєвих умінь та визначати його мету добирати автентичні тексти для аудіювання та читання і розробляти завдання з різними навчальними цілями розробити низку послідовних завдань, спрямованих на розвиток продуктивних умінь відповідно до потреб учнів планувати низку послідовних завдань, спрямованих на інтеграцію умінь: аудіювання, говоріння, читання та письма рефлексувати над власним навчанням у цьому модулі 	1. Групова стендова презентація (усно) завдань, спрямованих на розвиток монологічного чи діалогічного мовлення, які були відібрані під час спостереження за уроками (20% від загальної оцінки за модуль) 2. Портфоліо з чотирьох завдань (80% від загальної оцінки за модуль)
			3.2	Мовленнєві уміння – навчання говоріння	30	18	12		
			3.3	Мовленнєві уміння – навчання читання	30	18	12		
			3.4	Мовленнєві уміння – навчання письма	30	18	12		
	Всього за модуль:			120	72	48			

6	4	Підготовка до вчителювання 3	4.1	Планування навчального процесу	30	18	12	<ul style="list-style-type: none"> розробити план уроку для конкретної групи учнів оцінити підручник з точки зору певного навчального контексту добирати готові тести для оцінювання прогресу та навчальних досягнень учнів розробляти нові тести для оцінювання прогресу та навчальних досягнень учнів оцінювати уміння учнів в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі за встановленими критеріями ідентифікувати різні типи помилок учнів в усному і писемному мовленні та належним чином реагувати на них рефлексувати над власним навчанням у цьому модулі 	1. Портфоліо з п'яти завдань (100% загальної оцінки за модуль)
			4.2	Робота з навчальними матеріалами	30	18	12		
			4.3	Аналіз помилок та робота над помилками	30	18	12		
			4.4	Тестування та оцінювання	30	18	12		
	Module total					120	72	48	
7	5	Особливі аспекти	5.1	Мікродослідження навчальної діяльності 1	30	18	12	<ul style="list-style-type: none"> планувати та здійснювати мікродослідження навчальної діяльності, звітувати про результати та використовувати висновки у роботі добирати стратегії, методи, навчальні матеріали та інструменти оцінювання відповідно до особливостей молодших школярів оцінювати, добирати та адаптувати навчальні матеріали та Інтернет ресурси для навчання мови учнів з різними навчальними потребами добирати стратегії, методи, навчальні матеріали та інструменти оцінювання для навчання мови учнів з різними навчальними потребами розробляти завдання для розвитку міжкультурної компетентності учнів доречно використовувати ІКТ у навчальному процесі рефлексувати над власним навчанням у цьому модулі 	1. Портфоліо з п'яти завдань (100% загальної оцінки за модуль)
			5.2	Навчання молодших школярів	30	18	12		
			5.3	Навчання учнів з особливими освітніми потребами	30	18	12		
			5.4	Формування міжкультурної компетентності	30	18	12		
			5.5	Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчанні англійської мови	30	18	12		
Всього за модуль:					150	90	60		

8	6	Професійний розвиток	6.1	Мікродослідження навчальної діяльності 2	30	18	12	<ul style="list-style-type: none"> • планувати та здійснювати індивідуальне мікродослідження навчальної діяльності під час виробничої практики, що є основою для кваліфікаційної роботи • звітувати про мікродослідження навчальної діяльності та планувати подальшу роботу на основі його результатів • визначати сфери власного професійного розвитку та складати індивідуальний план з урахуванням різноматних можливостей 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний звіт (мінімум 3000 слів) про мікродослідження навчальної діяльності (70% від загальної оцінки за модуль) 2. Індивідуальний план професійного розвитку (30% від загальної оцінки за модуль)
			6.2	Планування безперервного професійного розвитку	30	18	12		
			Всього за модуль:			60	36		
Всього за курс:			660	396	264				

Педагогічна практика є невід'ємною частиною Програми та описана в окремому розділі.

Педагогічна практика в загальноосвітніх навчальних закладах

Практична підготовка студентів має наскрізний характер і відбувається впродовж вивчення всього курсу методики під час педагогічної практики в загальноосвітніх навчальних закладах. Практика передбачає такі етапи:

- Кероване спостереження;
- Асистент вчителя;
- Вчитель-практикант.

Кероване спостереження відбувається у третьому та четвертому семестрах. Студенти мають можливість спостерігати за роботою досвідчених вчителів та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом першого року вивчення курсу методики. Щоб цей процес відбувався цілеспрямовано, студенти виконують завдання для спостереження. Кероване спостереження відбувається 1 раз на два тижні (один повний день мінімум 4 аудиторні години) упродовж другого курсу.

Під час перебування у школі в ролі помічника вчителя упродовж п'ятого-сьомого семестрів студенти займаються плануванням, мікрОВикладанням та надають посильну допомогу вчителям англійської мови. Модулі в цих семестрах містять завдання для спостереження та пов'язують заняття з методики з педагогічною практикою. Студентам рекомендується проводити один день (мінімум 4 години) на заняттях у школі, з відривом від навчального процесу в університеті.

Виробнича педагогічна практика у восьмому семестрі дозволяє студентам спробувати себе в ролі вчителя за методичної підтримки методистів шкіл та викладачів університетів. Студенти проводять шість повних тижнів у школі.

Упродовж виробничої педагогічної практики студенти щотижня зустрічаються з викладачами задля обговорення та аналізу отриманого досвіду.

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України на педагогічну практику в загальноосвітніх навчальних закладах відводиться 17 кредитів. Однак, під час підсумкового оцінювання, враховуються лише результати виробничої педагогічної практики – 6 кредитів. Виконання завдання для спостереження впродовж першого – п'ятого модулів ураховуються під час модульного оцінювання.

Огляд педагогічної практики в загальноосвітніх навчальних закладах

Семестр	№	Модуль	Етап	Періодичність проведення
3	1	Розуміння учнів та процесу учіння	Кероване спостереження	1 раз на два тижні
4	2	Підготовка до вчителювання 1	Кероване спостереження	1 раз на два тижні
5	3	Підготовка до вчителювання 2	Асистент вчителя	1 раз на тиждень
6	4	Підготовка до вчителювання 3	Асистент вчителя	1 раз на тиждень
7	5	Особливі аспекти	Асистент вчителя	1 раз на тиждень
8	6	Професійний розвиток	Вчитель-практикант	6 повних тижнів

Т**Типова навчальна програма «Методика навчання англійської мови»
Список основної літератури**

Для пілотування експериментальної програми «Методика навчання англійської мови» вищим навчальним закладам – учасникам проекту рекомендується мати у наявності таку основну навчальну літературу:

Bolitho, R. and B. Tomlinson (1995) *Discover English*. Oxford: Heinemann. 2nd edition.

Edge, J. (1989) *Mistakes and Correction*. Harlow: Longman Group UK Limited.

Gass, S. and L. Selinker (2008) *Second Language Acquisition: An Introductory Course*: Taylor & Francis e-Library.

Grellet, F. (1981) *Developing reading skills*. Cambridge: Cambridge University Press.

Harmer, J. (2007) *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Longman.

Harmer, J. (2004) *How to Teach Writing*. Longman.

Hughes, A. (2003) *Testing for Language Teachers*. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, J. C. (2015) *Key Issues in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press

Richards, J. C. and T.S. Rodgers (2001) *Approaches and Methods in Language Teaching (Cambridge Language Teaching Library)*. Cambridge: Cambridge University Press

Scharle, A. & A. Szabo. (2000) *Learner Autonomy: a Guide to Developing Learner Responsibility*. Cambridge: CUP.

Scrivener, J. (2012) *Classroom Management Techniques*. Cambridge: Cambridge University Press.

Thornbury, S. (2002) *How to Teach Vocabulary*. Harlow: Longman.

Thornbury, S. (2011) *How to Teach Speaking*: Harlow: Longman.

Ur, P. (2012) *A Course in English Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.

Wilson, J.J. (2008) *How to Teach Listening*. Pearson Education Limited.

Британська Рада – міжнародна організація Сполученого Королівства із культурних відносин та освіти. Ми створюємо можливості для розбудови міжнародних зв'язків між Британією та іншими країнами та вибудовуємо довіру між людьми по всьому світу.

Ми є глобальною організацією, що має 190 представництв у 110 країнах, де працює понад 7000 людей. Ми ведемо діяльність у сферах мистецтва, вивчення англійської мови, освіти та розбудови суспільства.

В Україні ми працюємо, щоб підтримати її вибір на Європейську інтеграцію та амбіції країни у розвитку міжнародної співпраці, з метою розбудови кращого, більш безпечного і процвітаючого суспільства. Ми прагнемо зробити Великобританію партнером України у процесі реформування системи освіти і активізації культурної сфери. У наших програмах беруть участь близько 2 млн. українців щорічно.

Ми – британська благодійна організація, яка підпорядковується Королівській Хартії. Державне фінансування складає менше 25% нашого обороту, який у минулому році склав £781 млн. Інші джерела доходів Британської Ради – плата за отримання освітніх послуг від клієнтів по всьому світу, а також розвиток контрактних і партнерських відносин з державними та приватними організаціями. Вся наша робота полягає в реалізації нашої благодійної мети і підтримує процвітання й безпеку у Великій Британії й у всьому світі.

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, відвідайте: www.britishcouncil.org. Ви можете також підтримувати зв'язок з Британською Радою через facebook.com/BritishCouncilUkraine та twitter.com/britishcouncil